

Posudek vedoucího

na diplomovou práci studentky Jarmily Holbové

„Pokračování v trestném činu“

Zaměření diplomové práce a její základní koncepce

Předložená diplomová práce se věnuje problematice pokračování v trestném činu. Autorka si vytkla za cíl popsat zkoumaný institut nikoliv na půdorysu trestných činů proti majetku, kde je v praxi nejčastěji aplikován, nýbrž na trestném činu vraždy. Podle vlastních slov chtěla na případech tzv. sériových vrahů dovést použitelnost konstrukce pokračování v trestném činu, za použití poznatků z jiných věd pak dokumentovat „nějaké plus“ tohoto řešení. Úkol, který si předsevzala, je bezesporu sympatický, ale zároveň značně náročný na zpracování. To se zřejmě autorce zcela nezdařilo.

Použité metody a způsob zpracování zvolené problematiky

Autorka zvolila jako metodu rozbor problematiky pokračování v trestném činu zpracovaný doktrínou, analýzu právní úpravy trestního práva hmotného i procesního a použila i zdroje popisující problematiku tzv. sériových vražd, ovšem převážně populárního či publicistického charakteru. Již výběr pramenů a absence některých důležitých svědčí o neujasněnosti metody zpracování tématu. Na jedné straně nepřehlednutelný zájem o téma sériových vražd, na druhé straně podcenění problematiky zkoumaného hmotněprávního institutu patřícího ke klíčovým otázkám trestního práva a v důsledku toho hojně rozpracovaného v literatuře i soudní judikatuře.

Zvolená systematika a obsah práce

Předložená diplomová práce je po systematické stránce uspořádána v souladu se schváleným zadáním. Je členěna do sedmi kapitol. Po již zmíněném Úvodu je druhá kapitola s názvem Pojem „pokračování v trestném činu“ (str. 2-6) věnována vývoji začlenění legální definice pojmu do trestního kodexu, znakům pokračování, ostatním deletrvujícím trestným činům a jim podobným a počátku a ukončení pokračování v trestném činu a jejich důležitosti. Třetí kapitola Vybraný trestný čin v pokračování (str. 7-21) se zabývá trestným činem vraždy, otázkou pachatele a popisu vybraných sériových vrahů. Následující čtvrtá kapitola Ukládání trestu u pokračování v trestném činu (str. 22-29) popisuje souběh a recidivu, ukládání úhrnného a souhrnného trestu, společného trestu za pokračování a zahlazením odsouzení u pokračování z hlediska dílčích útoků. Pátá kapitola Zvláštnosti trestního řízení u pokračování v trestném činu (str. 30-43) zkoumá procesní stránku věci, a to příslušnost orgánů činných v trestním řízení, společné řízení, jednotu skutku, totožnost skutku, zásadu obžalovací, zvláštnosti v dokazování a rozhodnutí. Šestá kapitola s názvem Pokračování

v trestném činu v jiných státech (str. 44-49) je komparativní v tom smyslu, že zmiňuje úpravu slovenskou a poté popisuje kazuisticky případ vybraného sériového vraha ze zahraničí. Po Závěru (str. 50-51) následuje obvyklý přehled pramenů, práce je dále obohacena ilustrativními fotografiemi některých vrahů a jejich obětí, a anglicky psaným resumé.

Hodnocení práce a náměty pro obhajobu

Předložená práce je bezesporu velmi zajímavým pokusem o zpracování látky. Je zřejmý hlubší zájem o problematiku tzv. sériových vrahů a uvažování o možnostech jejich trestněprávního postihu za pomoci institutu pokračování v trestném činu. Autorka však zřejmě nedocenila, co má být základem práce. Jde o téma trestněprávní, převážně z oblasti práva hmotného, ovšem s důležitými procesními aspekty. Souběh trestných činů a jeho vyloučení, kam se řadí mimo jiné i pokračování, je složitou otázkou, dlouhodobě zaměstnávající teorii i soudní praxi. Našla svůj odraz i v úpravě trestního zákoníku a trestního řádu. Ke zvládnutí tématu je k dispozici velmi bohatá literární i judikатурní produkce. Tu však autorka dostatečně nevyužila a v diplomové práci jí nedala odpovídající prostor. Na řadě míst práce pak též nadbytečně popisovala obecné věci (o pachateli, o souběhu, o ukládání úhrnného a souhrnného trestu, o recidivě, o příslušnosti orgánů činných v trestním řízení, atd.), aniž by to mělo funkční význam pro zpracovávané téma. Naproti tomu značný prostor věnovala kazuistickému popisu jednotlivých případů sériových vrahů v podrobnostech, které by snad měly místo v práci kriminality nebo kriminologicky pojaté, ale v této jsou disproportionální. Čtivost je dána, ovšem na úkor přesných odborných závěrů důkladně též argumentačně podložených.

Předloženou práci hodnotím prozatím jako nezpůsobilou. V rámci obhajoby by se diplomantka měla zamyslet nad vznesenými výhradami v tomto posudku i posudku oponenta práce, aby mohla komise posoudit, zda je způsobilá tuto práci přepracovat či zvolit jiné pojetí nebo jiné téma. Bylo by škoda nevyužít jejího hlubšího zájmu o problematiku, nicméně diplomová práce musí splňovat základní obsahové požadavky na kvalifikační práce tohoto druhu tak, jak stanoví příslušné fakultní předpisy.

V Plzni dne 14. května 2012

JUDr. Josef Baxa
vedoucí diplomové práce

